

Хорошковська Т. П. Літературне читання в ЗНЗ з мовами навчання національних меншин / Т. П. Хорошковська // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2016 рік / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. – К. : Інститут педагогіки, 2016. – С. 186–187.

ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ В ЗНЗ З МОВАМИ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Т. П. Хорошковська

Українська мова в Україні є державною. Вона вивчається в усіх загальноосвітніх навчальних закладах (далі – ЗНЗ) України як окремий предмет. Однак, в Україні, крім українців, проживають представники понад 100 націй (27,3 % від усіх жителів країни), для яких державна мова не є рідною. За словами директора департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України Юрія Кононенка, в Україні існує майже 800 ЗНЗ з мовами навчання національних меншин (російською, румунською, молдовською, угорською, польською тощо). У них учні навчаються рідною мовою, вивчають культуру й традиції свого народу, а також опановують українську мову як державну та здобувають знання з української літератури. Варто зазначити, що випускники ЗНЗ з мовами навчання національних меншин складають зовнішнє незалежне оцінювання (далі – ЗНО) на тих самих умовах, що і випускники шкіл з українською мовою викладання. За даними Українського центру оцінювання якості освіти, у 2016 році найнижчі результати ЗНО виявили учні Закарпатської та Чернівецької областей. Саме в цих регіонах живе найбільша кількість представників національних меншин.

У початкових класах ЗНЗ з мовами навчання національних меншин українська література (літературне читання) не вивчається як окремий предмет, у 3-4 класах проводяться інтегровані уроки української мови та літературного читання в межах предмета «Українська мова». Саме на цих уроках в учнів формується вміння виразно й осмислено читати художні тексти, проводиться робота зі збагачення словникового запасу, розвитку комунікативного мовлення. Проте у випускників початкової школи недостатньо сформоване вміння читати українською мовою, що зумовлено специфікою оволодіння мовним матеріалом у початкових класах ЗНЗ з мовами навчання національних меншин і відведеною для вивчення української мови кількістю годин. Відповідно сприйняття художнього твору, усвідомлення його моральної та естетичної цінностей для учнів-неукраїнців ускладнюється.

Варто зазначити, що для основної школи з мовами викладання національних меншин відсутні спеціально розроблені програми й підручники з української літератури. Вивчення предмета здійснюється за програмами й підручниками, створеними для ЗНЗ з українською мовою навчання.

Отже, з метою забезпечення наступності між початковою та основною школами у володінні українською мовою та знаннями з літератури доцільно у 5 класі ЗНЗ з мовами навчання національних меншин увести предмет

«Літературне читання». Це дасть можливість не лише ознайомити учнів-неукраїнців з культурою і традиціями українського народу, а й збагатити їх словниковий запас, сформувати вміння читати українською мовою на належному рівні.